

BERETNING VED VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTIONS ÅRSMØDE

TIRSDAG DEN 26. OKTOBER 2010

VED GÅRDEJER LINDHART B. NIELSEN
FORMAND FOR VIDENSCENTER FOR SVINEPRODUKTION

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Økonomi	3
Regnskabsresultaterne	3
3. Har dansk svineproduktion en fremtid?	4
4. Stilstand med investeringer	4
De unge skal til.....	5
5. www. bliv hjemmeblander.nu - Er gevinsten hos foderstofbranchen for stor?	5
6. International konkurrenceevne	6
Udvikling på verdensplan - Stigende forbrug af svinekød	7
7. Strukturudvikling og produktion	7
Forventninger til 2013.....	7
Struktur og produktionsudvikling	8
Slagteriernes konkurrenceevne.....	8
Gruppevis levering uden mærkning.....	9
Smågriseeksport og 48 timer karantæne regler	9
8. Miljøreguleringer	10
Miljøgodkendelser	11
Klima og energi	11
Udmøntning af vandmiljøplanerne mv.....	12
Retssikkerhedsprojektet	12
9. Et bedre omdømme	12
Spørgeundersøgelse	13
Går det fremad med dyrevelfærden?	13
10. Landbrugs- og fødevarerhvervet og beskæftigelse i "Udkantsdanmark"	15
11. Vækst i balance	15
- gennem forskning og udvikling.....	15
Videncenter for Svineproduktion – strategi og budget.....	15
VSP - Budget – 130 mio. kr. til udviklingsarbejdet.....	16
12. Afslutning.....	16

1. Indledning

På kongressen har vi i år valgt temaet 'Fremad – hvordan?'

Jeg tror, at rigtig mange af os føler trang til at tilføje: 'og hvornår?'

De sidste par år har vi ventet og været afventende.

- Vi har ventet på en højere notering, og på at de danske slagterier skulle genvinde konkurrenceevnen
- Vi har ventet på, at jordpriserne skulle stabilisere sig
- Vi har ventet på, at bankerne igen havde penge og tillid til svine sektoren
- Vi har ventet på miljøtilladelser og anmeldelseordningen

Vi har ganske enkelt ventet på at komme ud af krisen og op i gear. Ventet på, at det blev hverdag igen med den nødvendige udvikling og afvikling!

En "stand still"-situation er gift for vores erhverv. Nogle står over for 2013-investeringer, og vi har alle behov for løbende at kunne udvikle og vedligeholde vores bedrifter. At vente er en usund og unaturlig tilstand for en vaskeægte svineproducent.

Lige nu er mange gået i sort. Situationen er dybt alvorlig. Det ved jeg godt. Og når jeg i min beretning anslår en linie, der peger fremad, er det ikke for at negligere problemerne.

Vi kender alle billederne af en totalt urealistisk træner, der prøver at puste nyt liv i en helt groggy bokser. Eller et lammetævet nordjysk fodboldhold.

Kom så! Du kan jo godt!

Sådan må det ikke forstås.

Det, jeg vil pege på, er, at for en meget stor gruppe, er der stadig nogle yderst fornuftige muligheder i at være svineproducent.

Og vi er stadig attraktive for både finansverden, samfund og ikke mindst for de unge, der skal vælge erhverv.

Fremad – hvordan? Det er spørgsmålet?

I beretningen vil jeg se på de fundament, der skal bære det hele:

- Økonomi,
- Strukturudvikling og miljøregulering,
- Omdømme og stolthed
- samt udviklingsarbejdet i VSP.

Først til økonomien.

2. Økonomi

Regnskabsresultater og prognoser

Regnskabsresultater og prognoser er kendt og deprimerende stof for de fleste. Både landmænd og banker.

2009 er bedre end katastrofeåret 2008, men med gennemsnitlige underskud på 6 – 700.000 kr. uanset om man er soholder, slagtesvineproducent eller har en integreret produktion.

På trods af det var der en del, der tjente penge. Den bedste tredjedel havde et overskud på knap 300.000 kr. Et overskud – ejerens løn - der heller ikke er imponerende. Men dog et overskud.

Vi må erkende, at vores prognose for de kommende år er noget af en mavepuster!

I år bliver det en del bedre, mens 2011 ser skidt ud. Først fra 2012 peger pilen i den rigtige retning.

Prognosen for 2011 bygger i høj grad på kendte parametre og tællinger. 2012 er kun en pejling. Hvilket bankerne er med på. Finanssektoren har direkte bedt os om at lave dem for alle driftsgrene i landbruget. Det ville jo også være mærkeligt, hvis vi ikke havde nogen mening om, hvordan det går.

Problemet med de lave noteringer løses ikke ved at skyde budbringeren. Vi fortsætter med at lave vores hårdt udskældte prognoser. For det er en efterspurgt vare. Uanset om de er positive eller negative.

Det kunne være rart, hvis der blev spekuleret lidt mindre i foder og lidt mere i svinekød med store prisstigninger til følge.

Lige nu er der sortsyn, men der kan hurtigt være opmuntring at hente, fordi kravet om løsgående søer i 2013 kan påvirke produktionsomfang og marked.

Og ingen ved, hvordan noteringen er til den tid. Eller renten. Eller hvor stor produktionsnedgang vi kommer til at se på grund af den fortsatte finanskrisen og de stigende foderstofpriser. Eller om foderet er faldet igen.

Vi tager med glæde mod en højere notering, men det er desværre ikke noget, vi kan budgettere efter.

Fremad - hvordan?

Ser vi på tallene fra DB tjek, kan I se den kolossale forskel, der er i dækningsbidrag. Det er nøglen til at komme videre. Jeg tror, at en meget stor midtergruppe har mulighed for at flytte sig, og det vil være kravet fra banken.

Det er den reelle udfordring! Og behårdt for mange.

3. Har dansk svineproduktion en fremtid?

Danmark er meget et rigt og omkostningstungt samfund. Høje lønninger og store politiske byrder.

Men husk, det også giver klare fordele at være landmand i et velorganiseret samfund og system.

Nogle fordele som på langt sigt skal opveje ulemperne. Det tror jeg de kan. Ellers står den på afvikling.

Vi kan også sætte problemstillingen lidt på spidsen.

Vil du anbefale en ung dygtig driftsleder – eller dine egne børn - at satse på svineproduktion?

Altså svineproduktion i Danmark!

Svaret herfra er ja. Hvis man vel og mærke er dygtig. Fremtiden tilhører de topprofessionelle.

Det kræver man kan levere solide produktionsresultater i stalden – ikke kun på kontoret. Det er forudsætning nummer et. Der er ingen erstatning for godt håndværk, og vi har de bedste muligheder i verden for at få hjælp til det.

Tænk nyt, udnyt rammerne maksimalt, og stil skarpt på rentabilitet – også når I skal nyinvestere eller købe nye ejendomme.

Sats kun på rentable investeringer - også i jord!

Lav risikoafdækning ved foderkøb og jagt ikke den sidste usikre gevinst.

Man kan leve af spekulation, men så er det nok en helt anden profession, man skal vælge.

Fremad – hvordan?

Godt købmandskab hjælper gevaldigt, men kan aldrig erstatte høj produktivitet i stalden.

4. Stilstand med investeringer

Investeringsniveauet ligger normalt på 3-4 mia. kr. om året. I 2009 var det nede på en tredjedel, og det bliver formentlig heller ikke større i 2010.

Med andre ord er rigtigt mange ramt af en kreditlemme.

Til trods for, at vi har gode projekter og lavt renteniveau, kan vi ikke udvikle vores bedrifter på grund af den finansielle situation.

Jeg troede ikke, vi skulle se det Danmark. Os med verdens bedste kreditsystem! Og verdens bedste banker!

Iveren efter at købe jord og produktionsrettigheder har måske været med til at lave en boble. Men det retfærdiggør ikke, at økonomisk sunde projekter i øjeblikket bliver afvist.

Det er en alvorlig situation, og det er min klare opfattelse, at den finansielle sektor udnytter situationen og lurepasser på hinanden, uden at de reelt ønsker at udvide deres engagement inden for vores erhverv.

Derfor vil jeg på det kraftigste appellere til den finansielle sektor, at vi får fundet hinanden igen og får stillet skarpt på rentabilitet.

For det er et paradoks. Med det renteniveau og de jordpriser vi ser i dag, har det aldrig været mere attraktivt at investere i udvidelser eller starte som svineproducent. Byggefirmaer og håndværkere er også til at tale med.

Ordningen for vækstkaution trådte i kraft i april 2010 og efter en stille start, er der nu kommet godt gang i ansøgningerne. Men kun 21 pct. vedrører svinebrug.

Det skal vi have lavet om på, når ordningen videreføres i 2011. Man kan få 75 % statsgaranti på lån til op til 10 mio. kr.. Både til nybyggeri og renovering.

Tak til regeringen for pakken og hermed en opfordring til at bruge den.

De unge skal til

Selv om situationen med de faldende jordpriser er til ugunst for rigtig mange af os, må jeg også indrømme, at dette kan blive de sidste og næste årtiers chance for unge landmænd for at komme ind og nyetablere sig.

Det er tankevækkende, at nogen med en begrænset egenkapital, der kan dække startomkostningerne til tinglysning og afgifter mv, kan komme i gang og overtage et fuldt finansieret moderne landbrug. Ikke nødvendigvis i et nybygget anlæg, men dog et større og moderne anlæg.

Denne mulighed opstår på grund af den store fokus på rentabilitet. Hvem kan levere varen?

Som nystartet skal man kunne udnytte stordriftsfordelene med det samme. Det kræver, at man har banken i ryggen.

Jeg tror også, at der bliver rigtig mange handler i fremtiden, hvor den sælgende landmand kommer til at bibeholde en andel eller et pantebrev i ejendommen. Man kan ikke hive alle pengene ud med det samme.

Hvis ikke man selv tror på køberens projekt, hvorfor skal banken så?

Fremad hvordan?

En opfordring til jer unge – gør jer synlige og attraktive. Mulighederne er der!

5. [www. bliv hjemmeblander.nu](http://www.blivhjemmeblander.nu) - Er gevinsten hos foderstofbranchen for stor?

Jeg vil anbefale alle, der ikke allerede er hjemmeblandere, seriøst at overveje, hvis der kan skaffes korn fra egne og naboers marker.

Foderprisernes svingninger og himmelflugt viser med al tydelighed, hvor sårbare vi er, når markedskræfternes frie spil kombineres med naturens kræfter. Når kornlagrene ikke har den ønskede størrelse, så reagerer markedet voldsomt!

Der er også mange meldinger om, at branchens foderpriser er på forkant med udviklingen!

Vi ved, at konkurrencen i foderstofbranchen nok er hård – men er den hård nok?

De senere års fusionsgevinster i foderbranchen burde komme os landmænd til gode.

Tal fra DB tjek viser en stigende forskel – fra 14 til 19 øres forskel - på prisen på hjemmeblandet foder og færdigfoder er steget. Det tyder ikke på, at fusionsgevinsten er havnet i landmændenes lommer.

Nej, den bliver brugt til foderstoffirmaernes risikoafdækning, og den bliver brændt af på landevejene.

Fordelen ved at blande selv er primært, at der spares to gange transport til og fra foderstofften. Sparede omkostninger, der ligeså godt kan tilfalde svineproducenten.

Og se lige hvad en svinerådgiver lover:

'Blandeanlæg afskrevet på 1-2 år.'

Vores beregninger og DB-tjek viser, at der er 5 -7 øre sparet pr. FE ved at blande, selv når alle omkostninger til anlæg, råvarehåndtering og arbejde er indregnet. 10 -15 kr. pr. gris bliver også til penge.

Alle skal tænke nyt, og som hjemmeblander skal marken optimeres ud fra 'foderværdi pr. hektar', så hold godt øje med mulighederne for dyrkning og fodring med majs.

Har man ikke selv jorden, er 'strategiske naboalliancer' svaret. Nogen elsker at køre traktor og mejetærsker. Og nogle elsker at passe grise.

Sådan har Vorherre viseligt indrettet det. For specialisering bliver en uomgængelig del af fremtiden.

Fremad – hvordan?

Hjemmeblanding, majs og naboalliancer!

6. International konkurrenceevne

Fremad - hvordan?

På lang sigt er det eneste holdbare for konventionel svineproduktion at holde omkostningerne til at producere en smågris og et slagtesvin lavere end vores europæiske konkurrenter.

Jeg tror vi kan!

Det viser vores internationale sammenligninger. De viser samtidig at det også er hårdt at være svineproducent i andre lande.

Vores konkurrenceevne er båret af den høje effektivitet i de danske stalde. Vi nyder godt af et avlsarbejde, der er helt i top.

I Danmark er vi langt med miljø og dyrevelfærd og med omlægningen til løsgående drægtige søer.

Skulle jeg pege på et sted, hvor der er plads til forbedringer, så er det dødeligheden. Fra fødsel til slagtning er den for høj, og det samme gælder for søerne. Det kan vi gøre bedre!

Udvikling på verdensplan - Stigende forbrug af svinekød

Heldigvis går verdenshandelen af svinekød stadig den rigtige vej.

Altså svinekød ud og ikke ind i Europa. Og de seneste meldinger siger, at efterspørgslen efter svinekød ser fornuftig ud de næste år.

Og på længere sigt ser kurven over verdensforbruget af svinekød rigtig god ud.

Over 30 procents stigning på ti år.

Hvis f.eks. brasilianerne skulle lukke den stigende efterspørgsel på verdensplan og samtidig udkonkurrere svineproduktionen i Europa, ville det kræve en ekspansion på 10 gange den nuværende størrelse, og det er en fysisk umulighed.

7. Strukturudvikling og produktion

Forventninger til 2013

For at få et bedre billede af produktionsudviklingen i Danmark, har vi spurgt de danske soholdere om deres forventninger frem til 2013, hvor kravet om løsgående drægtige søer er endegyldigt.

En stor tak til de knap 700, der har svaret.

Spørgeundersøgelsen viste følgende:

- 68 % af de drægtige søer er allerede løsgående
- 94 % af besætningerne forventer at fortsætte
- Samlet er forventningen 14 % flere søer i 2013

Hovedkonklusionen er altså, at der fortsat er voldsom optimisme og tro på fremtiden.

De landmænd, der i dag har søerne i boks, forventer også at have flere søer end nu.

Når der skal lægges om, skal der også udvides! Halvdelen har eller søger nye miljøgodkendelser, mens ligeså mange vil benytte sig af anmeldeordningen.

Lad det være sagt, så al spekulation er udelukket.

Vi går ikke efter nogen dispensation for dem, der ikke opfylder betingelserne. Fra 2013 er det slut.

Det ville være helt unfair overfor alle de, der er på plads og svække vores pres på andre landes håndhævelse af reglerne.

For de danske svineproducenter og for afsætningen af dansk svinekød er der kommet et meget vigtigt signal fra EU-kommisionen. Der bliver ikke lempet på kravene.

Vi vil naturligvis presse hårdt på for at få QS og de europæiske supermarkedskæder til at kræve 'lovligt' svinekød. Og så kan situationen faktisk blive en markedsræssig fordel, for vi kan levere varen i modsætning til mange andre. Parallelt til UK - produktionen.

Fremad – hvordan?

Vi skal udnytte 2013 fordelene for både dansk svinekød og smågrise.

Struktur og produktionsudvikling

I dag står mere end 2/3 af søerne i besætninger med mere end 500 søer.

Inden længe er 1 -2.000 søer standard.

Aktuelt har jeg lige hørt et eksempel om en ung svineproducent, som har investeret 50 mio. kr. siden 2005. Han planlægger at investere yderligere 60 mio. i 2.200 søer med 30 kg produktion og forventer bankens godkendelse.

Der bliver produceret ca. 28 mio. smågrise om året i Danmark. Produktionen stiger med ca. en halv million om året, og eksporten af smågrise forventes at blive på 7,5 mio. i 2010.

Men hvor er slagtesvineproducenterne?

Slagtingerne i Danmark har været faldende siden 2004 og udgjorde 19.3 mio. stk. i 2009.

De sidste tal peger dog i den rigtige retning. Den stigende produktion af smågrise, afdæmpet stigningstakt i eksporten af smågrise og mere end halvering i eksporten af slagtesvin giver forventning om en stigning til 19,7 mio. En stigning på 3 pct.

Jeg er glad for, at der senere på kongressen er to landmænd, der stiller op til under titlen ' Vi tror på slagtesvineproduktionen'.

Så er vi mindst tre i Danmark.

Slagteriernes konkurrenceevne

Fremad - hvordan?

Forudsætningen for slagtesvineproduktion er konkurrencedygtige slagterier.

Vi har med glæde noteret os, at de danske slagterier har genvundet konkurrenceevnen. Forhåbentlig vedvarende og ikke blot på grund af flygtige konjunkturer.

DC-future indeholdt en ni-punkts plan, hvor målet var besparelser på 1,30 mia. kr. svarende til 90 øre pr. kg. Cirka så meget var afregningsprisen bagefter den tyske, da planen blev vedtaget.

DC har ikke gjort det endeligt op, men det er gået rigtig godt de 7 punkter, hvor DC selv har haft handlemuligheder. Herunder køb af slagteri i Tyskland.

Derimod er målet for lønninger ikke nået. Hvis det var tilfældet, så ville DC Future være mere end hjemme.

Så der er stadig et arbejde med at fastholde målet – fuldt konkurrencedygtige slagterier - som skal nås!

De politiske handicaps på slagterierne er heller ikke lettet. Kødkontrolomkostningerne er stadig høje, og nu skal vi til at kæmpe med en fedtskat på svinekød i Danmark.

Gruppevis levering uden mærkning

Jeg vil godt sige tak til Danish Crown, Slagteriernes Forskningsinstitut (Danish Meat Research Institute, Teknologisk Institut) og Fødevarestyrelsen for initiativet med gruppevis levering uden mærkning.

Det er godt gået at få EU-tilladelserne i hus.

Ordringen startes forsøgsvis i løbet af vinteren og til jer, der bliver de første i forsøgsordningen: 'Sørg for at det kører gnidningsløst. Denne mulighed må vi ikke tabe på gulvet.

Fremad - hvordan?

Tatoverhammeren skal på pension hurtigst muligt.

Smågriseeksport og 48 timers karantæne regler

Som omtalt eksporteres 7,5 mio. smågrise til Tyskland. Et marked, der næppe bliver dårligere de kommende år på trods af de aktuelle problemer med de tyske slagteriernes skift til moderne klassificeringsudstyr. En problemstilling vi har fokus på.

Fremtiden må være, at grisene går direkte fra en dansk til en tysk besætning uden stop på samle- og eksportstalde. Billigere transport og ingen tvivl om sundhedsstatus.

Derfor er vi nu i gang med at vurdere mulighederne for at reducere de 48 timers karantæne efter vask f.eks. ved opvarmning

Vi vil ikke gå på kompromis med sikkerheden overfor svinepest, men kan det gøres smartere og billigere med, så skal det gøres.

Alt, der kan reducere omkostninger, tæller.

8. Miljøreguleringer

Næst efter finansiering og økonomi vil jeg vove at påstå, at miljøregulering og miljøgodkendelsesordning er den største udfordring, når vi ser på svinektorens fremtidige udviklingsmuligheder.

Vi skal have stoppet det miljøreguleringscirkus vi oplever.

Jeg kunne holde en hel beretning om miljøregulering alene.

Vi skal have nogle nogle fair og entydige spilleregler, som både vi og kommunerne kan forholde sig til.

I en retsstat som Danmark er det helt urimeligt, at vores produktionsvilkår og - rettigheder er kasterbold i et krydsfelt af politik og embedsmandsvælde. Ofte på et fagligt tyndt grundlag.

Vi har fået en hilsen fra miljøministeren:

'Kære alle. Danmark har brug for stærke vækst- og eksporterhverv - med andre ord erhverv som jeres! Og det ligger regeringen meget på sinde at skabe gode rammebetingelser for erhvervene - selvfølgelig under skyldig hensyntagen til at vi ikke forringer miljøbeskyttelsesniveauet.

Vækst og et godt miljø kan godt gå hånd i hånd. Med Grøn Vækst 1.0 og 2.0 og herunder det fremsatte husdyrlovforslag med nye anmeldeordninger har vi taget nogle vigtige skridt i den ånd.

Men vi er desværre ikke i mål. Vi mangler de fulde stalde som forligskredsen i nærmeste fremtid vil mødes om og drøfte. Som minister er jeg fuldt bevidst om den værdi der ligger i en sådan ordning for jer og jeg ønsker med denne hilsen, at give jer tilsagn om, at jeg vil gøre mit bedste for at der bliver indgået en aftale hurtigst muligt.

Jeg er meget enig med jer i, at incitamenterne til at vedblive med at udvikle og levere miljøforbedrede produktionsformer skal være tilstede.

Jeg ønsker jer en god årskongres.

De bedste hilsner fra Karen Ellemann'

Tak for anmeldeordningen. Den er længe ventet. Det vil sige, at man kan lave mindre justeringer uden at skulle hele møllen igennem med nye miljøgodkendelser. Fx når man lægger om til løsgående søer, kan man skifte fra slagtesvin til søer og man kan lave mindre bygningsudvidelser, i stedet for at reducere soan-tallet.

Problemet med de gamle miljøgodkendelser, der forhindrer fuld udnyttelse af staldkapaciteten og den stigende tilvækst skal løses. Tomme stier er jo helt forrykt, når landmanden kan dokumentere, at næringsstofudledningen er faldet i perioden. De nye tolkninger forventes at give mulighed for produktion på mellem 250.000 og 420.000 slagtesvin.

Puklen af miljøgodkendelser er nu ryddet af vejen. Vi betragter nu ventelister som et historisk problem. Husk at holde kommunerne fast på maks. 9 måneders sagsbehandlingstid i fremtiden.

Næste skridt er at gå efter 6 mdr.s sagsbehandlingstid og betydeligt reducerede sagsbehandlingsomkostninger. Det kan ikke passe, at man skal ofre flere hundrede tusind kroner for at få en godkendelse. Og for dem, der nu sidder med en miljøgodkendelse og er ramt af kreditklemmen, kræver vi, at den skal gælde yderligere tre år.

Vi har store forventninger til det igangværende arbejde med nye miljøgodkendelser. Vi ser frem til, at det munder ud i en enkel og fleksibel godkendelsesmodel. Staldene og produktionen bør alene godkendes i forhold til ammoniakfordampning og lugt. Gyllehåndtering og udbringning er et markantliggende. Dvs mark og stald skal helt adskilles.

Svinesektoren medvirker gerne til at reducere miljøbelastningen. Faktisk er svinesektoren landbrugsklassens duks – en miljøgazelle - når vi taler om reduceret miljøbelastning.

Vi kan godt se et endemål for os, som er en tæt på en 0-påvirkningsstald til max. 5-10 kr. ekstra pr. slagtesvin. Vi støtter al god forskning og initiativer i den retning.

Brug af gennemprøvet BAT-teknologi nikker vi ja til, der hvor det betyder noget.

Men vi kan ikke leve med kommunal selvforvaltning med voldsomme opstramninger på ammoniakreguleringen, når anlæggene skal godkendes eller re-godkendes.

Og slet, slet ikke hvis kravene skyldes, at myndighederne går alt for langt i tolkningerne af EU's habitatsdirektiv og Natura 2000.

Hvordan kan en almindelig lille skov på 0,5 ha pludselig blive et sjældent og følsomt naturområde.

Vi ender med at slæbe rundt på en masse ekstra investeringer og langsigtede bindinger.

Det går ikke.

En meget stor gruppe svineproducenter Dem, der har Kapitel 5-godkendelser på over 250 DE fra før 2007 og alle over 75 DE, der er godkendt efter 2007 – er helt i kommunernes vold.

De skal have en re-godkendelse første gang efter 8 år og efter følgende hver 10 år, hvor kommunen, som minimum skal tilføje BAT-krav, og samtidig skal det vurderes, hvornår man skal leve op til de nye skærpede krav for ammoniak.

Vi vil følge det tæt og er klar til at tage et opgør, hvis ikke det bliver håndteret på en rimelig måde.

Vi vil ikke finde os i erstatningsfri inddragelse af produktionsretten.

Klima og energi

Vi er positive overfor klima- og energi-indsatsen. Vi synes, at det er godt, der bliver forsket i både recirkulering og energiudnyttelse.

F.eks. skal vi videre med separering og afbrænding af gyllen. Så kan fosfor udnyttes der, hvor der er mest brug for den. Fosfor kan på sigt blive meget dyrt.

Argumentet om, at man ikke må brænde af fiberfraktionen, fordi man mister vigtig humus til jorden, køber vi ikke. Hvis det er tilfældet, så bør der være krav om, at alle marker skal have husdyrgødning. Rent vrøvl.

Energiproduktion er vi også med på. Men det er ikke grisen, der skal betale. Hvis nogen – som i Tyskland - vil betale os for solceller på staldtagene, sætter vi dem gerne op. Hvis nogen vil betale for at bruge gyllen til biogas. Så gerne for os.

Skal vi være energiproducenter, så skal det være med omkostningsdækning.

Udmøntning af vandmiljøplanerne mv.

Vi følger og deltager også hele slaget om udmøntning af vandmiljøplanerne. Kvælstof og fosforreduktion og afgifter, randzoner, bræmmer, sårbarhedsdifferentiering, vandløbsvedligeholdelse, markvanding, vandløbsvedligeholdelse osv. Det er en barsk omgang,

Igen må vi bede om fornuft, faglighed og retssikkerhed, men det ligger uden for dagsordenen at gå i detaljer her på mødet.

Retssikkerhedsprojektet

Fremad - hvordan?

Vi skal fjerne usikkerhed og urimeligheder omkring regler, kontrol og krydsoverensstemmelse. Det fylder uproduktivt meget i vores hverdag.

I Landbrug & Fødevarers retssikkerhedsprojekt bliver de danske vejledninger og bekendtgørelser endevendt. Og bestyrelsen er indstillet på at føre en principalsag af betydning for svineproducenterne. I kan stadig sende sager ind, som I finder urimelige. F.eks. om rode- og beskæftigelsesmaterialer eller andre hvor der ikke er sammenhæng mellem sanktion og overtrædelse.

9. Et bedre omdømme

Fremad – hvordan?

Den tredje grundsten jeg vil pege på er åbenhed og dialog med borgerne, et bedre omdømme for svineproducenterne og mere stolthed i erhvervet.

Den 3. søndag i september fik tusinder af børn og voksne en uforglemmelig oplevelse i en række svinebesætninger. Vi udleverede 6000 madkasser samt inspirerende madpakkepjecer og link til hjemmesiden 'Vores mad'.

Årets publikumsanalyse viser, at 98 % synes, det er et super arrangement. Og 45 % var mere positive efter besøget, når de med egne øjne ser, hvordan moderne svineproduktion foregår.

Tak til dem der lagde besætninger til!

LandTV har åbnet en ny kanal til befolkningen. 100.000 seere på Internettet og 20-40 % af seerne på de regionale kanaler har under temaet Soliv fulgt med i, hvordan moderne svineproduktion foregår.

Deet er eksempler på gode aktiviteter. Men vi kan gøre mere!

Fremad – hvordan?

Landbrug & Fødevarers to bestyrelser har nu besluttet at gå ud med en 3-årig storstilet imagekampagne og få fortalt en nye historie omkring, hvilken værdi erhvervet skaber for det danske samfund. De moderne historier skal fortælles gennem:

- reklamefilm,
- dagbladsannoncer,
- webbannere
- og store udendørsplakater.

Udgifterne til omdømme- og imageprojektet finansieres indtil videre af Landbrug & Fødevarers formue.

Der bliver her i efteråret oprettet et kampagnesite i Landbrug & Fødevarer, hvor I alle har mulighed for at spille ind med egne gode historier.

Spørgeundersøgelse

Jeg vil også endnu en gang opfordre alle til at udfylde det lille spørgeskema, der ligger foran jer, hvis I ikke allerede har gjort det. Lad det ligge, så samler vi det ind efter årsmødet.

Hvis I er ved at være færdige, så skal jeg give jer svaret fra en helt ny Gallupundersøgelse med et repræsentativt udsnit af den danske befolkning.

Et stort flertal mener, at moderne teknologi spiller en stor rolle i svinesektoren.

Det er super! Men der er 42 %, som ikke aner, om dansk svineproduktion har reduceret forureningen de sidste 10 år. Og generelt set har danskerne ikke indtryk af, at det er sket.

Tilsvarende med dyrevelfærd. 3 ud af 10 danskere aner ikke, hvordan udviklingen af dyrevelfærd går. Der kun er 9 %, der svarer meget forbedret. Flertallet af danskerne har altså ikke indtryk af en forbedret dyrevelfærd.

Det er trods alt godt med de mange 'ved ikke', for det viser, at mange kan flyttes.

Vi har spurgt en gruppe svineproducenter om det samme. Ikke overraskende mener de, at det er gået fremad med både miljø og dyrevelfærd.

Går det fremad med dyrevelfærden?

Så vores optik og samfundets er ikke i takt.

Retfærdigt eller ej, så har vi fået og vil få gevaldige tæsk i pressen.

- Så længe vi ikke får knækket kurverne for den høje dødelighed, som vi notorisk har i Danmark.
- Så længe vi har et stigende antibiotikaforbrug, selvom det er lavt i forhold til andre lande.
- Så længe besætningsejeren ikke har ordentlig styr på sine ansatte. Hvor kommer slagmærkerne fra, er vi mange, der spørger?
- Så længe der er producenter, der ikke får bygget til og renoveret i tide. En positiv situation med stigende antal smågrise må ikke ende negativt i overbelægning, manglende plads til ammesøer og lav fravæningialder. Er der ikke plads, må soantallet reduceres!
- Så længe der er alt for små bokse til søerne. Jeg medgiver, at Fødevarestyrelsens seneste inspektion af drægtighedsbokse virker lidt bagudrettet, når alle bokse er væk i 2013. Men der er ingen fri-billetter. Det kan ikke forsvares, og vi vil ikke forsvare det!

Det er den hurtigste vej til at få endnu flere og endnu strammere regler. I kan se det med den nye 'Gult kort'-ordning, hvor der er grænseværdier for antibiotika og døde søer.

I bestyrelsen har vi drøftet det mange gange. Det er ikke let, men der er kun en vej. Vi skal have knækket de uheldige kurver og fjernet de uheldige historier.

Det er vores egentlige og vigtigste imagekampagne! Og vi skal gøre det selv!

Det er ikke mere lovgivning om dyrevelfærd, vi har brug for. Vi tror, at en markedsdrevet udvikling er den eneste rigtige vej. Som vi f.eks. ser i USA, hvor burgerkæder og supermarkeder lægger et stigende pres for at få løsgående søer.

I løbet af vinteren vil vi invitere en bredere skare af svineproducenter til en drøftelse af de målsætninger, vi fremover skal have for dyrevelfærd og omdømme i svinesektoren.

Hvad er vores grænseværdier?

Hvordan kan vi øge forståelsen og accepten i resten af samfundet?

Skal vi have styrket skolekontakten yderligere? Hvis alle tager mod en klasse om året, er vi langt!

Skal vi etablere 'kig ind' stalde tæt på de større byer? Åbent landbrug kører godt, men vi mangler svinebesætninger omkring de større byer.

Her på kongressen har vi to workshops, hvor alle har mulighed for at bidrage til, hvordan vi forbedrer vores omdømme. Vi håber, at der kommer rigtig mange konstruktive ideer. Jeg kan i hvert fald love jer, at vi vil behandle forslagene seriøst.

10. Landbrugs- og fødevarerhvervet og beskæftigelse i ”Udkantsdanmark”

Fremad - hvordan?

Noget af det vi i svine sektoren og i hele landbruget skal blive bedre til, er at synliggøre vores værdi og vækstbidrag i samfundet.

' Spørg ikke hvad Danmark kan gøre for grisenfortæl hvad grisen kan gøre for Danmark.

Fødevarerklngen er en helt afgørende erhvervsgren i Danmark. Svine sektoren alene står for en beskæftigelse på ca. 50.000 i Danmark. Værdien af primærproduktion og forædling udgjorde 53,9 mia.kr. i 2009 og hentede 26,6 mia. kr. hjem i eksport.

Det er store tal, der er svære at kommunikere.

Hvis vi i stedet ser på en enkelt svineproducent, bliver det mere nærværende.

Hvad er bidraget fra mine grise?

Jeg har 500 søer, leverer 11.000 slagtesvin og sælger 4.000 smågrise.

En omsætning på 10 -11 mio. kr. direkte fra bedriften og

yderligere omsætning på 16 mio. kr. i slagte-og forædlingsindustrien.

Bedriften holder 8 mand direkte beskæftiget i nærområdet

og 15 på slagterier og i følgeindustri.

Samlet giver det et skattegrundlag, der kan lønne mindst 8 sygeplejersker eller skolelærere.

Husk at bruge den slags tal som en del af jeres markedsføringsstrategi.

11. Vækst i balance

- gennem forskning og udvikling

Videncenter for Svineproduktion – strategi og budget

Fremad – hvordan?

Som den fjerde og sidste pind vil jeg fremhæve det stærke udviklingsarbejde i VSP og den danske svine-sektor.

Vi skal hele tiden være klar til at udnytte de forsknings- og udviklingsmæssige muligheder, der byder sig.

Kun på den måde kan vi holde os et skridt foran konkurrenterne.

- DanAvl-systemet

Et eksempel er genetikken.

Jeg vil vove den påstand, at vi med DanAvl står med verdens stærkeste avlssystem. Det giver os danske svineproducenter mulighed for at få fat i og arbejde med topgenetik. Hvis avlskernen lå i USA, så ville adgangen være en hel del tungere.

Det er en kæmpe fordel, vi skal og kan udnytte mange år ud i fremtiden.

Vi er nu med 'genomisk selektion' på vej til at lægge yderligere afstand til konkurrenterne.

Her er der virkelig tale om et højværdiprodukt – Added value på nydansk – som alle efterspørger.

Avls- og opformeringsbesætningerne lever direkte af avlsdyrsalget. Det stiger hele tiden med Tyskland, Holland og Østeuropa som de hurtigst voksende markeder.

Vi går nu ud med en langt større og mere målrettet markedsføring af DanAvl. Det er vores klare mål at være blandt de to-tre spillere, der vil overleve på det internationale avlsdyrmarked. Liberaliseringen af salget til udlandet var uundgåeligt på grund af konkurrencelovgivning og EU-regler. Så vi kan lige så godt få mest muligt ud af det.

Især salget af LY-polte er i fremgang, men der er også mere end 1.000 aktive DanAvl KS-orner i udlandet. Det giver betydelige eksportindtægter til det danske samfund og royalties – genafgifter – til VSP's udviklingsarbejde.

VSP - Budget – 130 mio. kr. til udviklingsarbejdet

I dag er genafgifterne det absolut vigtigste bidrag til udviklingsarbejdet i VSP.

De danske svineproducenter bidrager direkte med ca. 45 mio. kr. fra genafgifter og 38 mio. kr. fra produktionsafgifterne – fra Svineafgiftsfonden. Altså ca. 3 kr. pr gris.

De penge bliver 'gearet' med yderligere 25 mio. kr. i genafgifter fra udlandet. 20 mio. kr. fra EU's landdistriktsprogram og ca. 5 mio. kr. fra andre tilskudskilder.

Hvis genafgifter vokser som forventet i de kommende år, er det ikke ensbetydende med, at vi udvider budgettet. I første omgang bruges de til at nedsætte produktionsafgifterne, og vi ser også på mulige modeller for udbetaling af VSP's fremtidige overskud direkte til svineproducenterne.

Alt i alt er det muligt for os i bestyrelsen at prioritere og tage initiativer for ca. 130 mio. kr. om året til udviklingsarbejdet.

Og der er nok at tage fat på, som Nicolaj Nørgaard vil fortælle om.

12. Afslutning

Uden vores mange gode og tætte samarbejdspartnere - afprøvningsværter, forskningsinstitutioner, firmaer, rådgivere mv. - ville det være umuligt at løfte denne opgave.

En stor tak til den omfattende økonomiske støtte, der ydes til VSP's arbejde fra EU's landdistriktsprogram.

Og en stor tak til VSP's medarbejdere, og alle der har bidraget i det forgangne år og i særdeleshed tak til jer svineproducenter, der bakker op om de fælles aktiviteter.

Hvis vi står sammen, taler alt for, at den danske svineproduktion også i fremtiden er i stand til at yde et stort og positivt bidrag til det danske samfund og til Udkantsdanmark.

Midt i en krisetid skal vi huske vores styrkepositioner:

- Vi har en klar DanAvl-strategi og forventer stigende genafgifter fra udlandet. Og dermed sænkede produktionsafgifter.
- Vi har et udviklingsarbejde, som ikke matches noget andet sted i verden.
- Vi har høj produktivitet, og der er mere i 'pipelinen'. F.eks. vil dødelighed falde drastisk.
- Vi har de laveste produktionsomkostninger i Europa. Og det er ud fra en gennemsnitsbetragtning.
- Vi har demonstrationsprojekter, der viser vejen frem. Et positivt resultat er ikke uopnåeligt.
- Vi har dygtige rådgivere, der står klar.
- Vi har naboer, der skal hjælpe os med strategiske alliancer og kornforsyning til hjemmeblanderiet.
- Vi har ingen ejerkrav til jord og ingen loft over besætningsstørrelse
- Vi har en miljøregulering, der snart er på plads og fair.
- Vi har en situation, hvor det aldrig har været mere gunstigt at starte som ung landmand.
- Vi er foran med dyrevelfærd og miljø og kan gøre det endnu bedre.
- Vi har et samfund, der har brug for os. Og vi vil forbedre vores omdømme markant de kommende år.
- Vi har en hel verden, der vil have mere svineproduktion. Vi skal nok levere varen. Uanset hvad markedet efterspørger.
- Og vi har nogle slagterier, der skal hjælpe os med det og som kæmper for at være konkurrencedygtige.
- Vi har stolte og optimistiske svineproducenter med lyst til at komme videre.

Så 'Fremad - hvordan?

Opgaven er let at definere, men naturligvis også den sværeste at løfte.

Vi skal genvinde tilliden hos bankerne, og vi skal hver især vise nogle realistiske og bæredygtige budgetter baseret på gode resultater.

Kan vi det? Så kan vi også mødes her i Herning om både 10 og 20 år.

For dansk svineproduktion har en fremtid.